

Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ.

Стаття 5 Конституції України

№ 18 (86)

Наша ГРОМАДА

П'ЯТНИЦЯ,
17 травня '19

У Володимирівку, де поховано діда

Василь Царков – один з червоноармійців, загиблих при визволенні Володимирівки і похованих там у братській могилі.

З нагоди Дня перемоги над нацизмом туди минулого тижня приїздили з Полтавщини його родичі, в тому числі внук Андрій Царков. Вони зустрілися з місцевою громадськістю, взяли участь у мітингу біля братської могилі.

Ось яку інформацію вдалося зібрати про Василя Царкова з джерел в інтернеті. Народився Василь Маркович 1918 року на Смоленщині. Призваний на службу Глобинський райвійськомат Полтавської області. Вбито стрільця рядового Царкова 16 січня у бою за Володимирівку.

Через Кропивницький не їздитимуть поїзди

1 червня тимчасово припинять рух потягів через станцію «Кропивницький». У касах «Укрзалізниці» припиняється продаж квитків на потяги через місто з усіх напрямків. Тож варто врахувати ці зміни при плануванні поїздки на початку літа.

Рух потягів через Кропивницький тимчасово припинили через реконструкцію «Арки» під

залізничним полотном на вулиці Ельворті. Відкриття другого проїзду на одній із найінтенсивніших розв'язок міста дозволить суттєво розвантажити транспортні потоки в напрямку Новомиколаївки та Лелеківки.

Про відновлення руху потягів через станцію «Кропивницький» повідомлять додатково.

Кому звернутися з документами

За призначенням «літньої» субсидії із заявою та декларацією про доходи потрібно звернутися в травні лише тим громадянам, чії справи розглядала комісія, орендарям житла та внутрішньо переміщеним особам, тим домогосподарствам, в яких з жовтня 2018 року відбулися зміни у складі сім'ї.

Крім того, це мають зробити й

сім'ї, яким субсидію було призначено не на всіх зареєстрованих, а на фактично проживаючих в помешканні осіб, та сім'ям, де є непрацюючі люди працездатного віку, в яких або відсутні доходи, або вони менші мінімальної заробітної плати. Ця субсидія розраховуватиметься на основі доходів громадян, отриманих у 3-4 кварталах минулого року.

І знову – «Калиновий спів»

18–19 травня в обласній філармонії в двадцять восьме пройде щорічний Всеукраїнський фестиваль-конкурс вокально-хорового мистецтва «Калиновий спів». Своє мистецтво представлять аматори Кіровоградщини, гості з Вінницької, Київської, Миколаївської, Полтавської, Херсонської та Чернігівської областей. Фестивальні заходи роз-

почнуться 18 травня зі святкової ходи з Площі Героїв Майдану. О 10.00 біля філармонії відбудеться презентація творчої делегації Світловодська та традиційне уквітчання кущів калини, посаджених на честь 10-ї, 15-ї та 25-ї річниць фестивалю. Нагородження та заключний концерт переможців заплановано на 19 травня.

Присвячено матерям

Чудовий концерт з нагоди Дня матері подарували жителям Лісного тамтешні аматори. Народні

і сучасні пісні про матір виконували як дорослі вокалістки (Лариса Мацинська, Катерина Попова, Ольга Фітенко, Тетяна Токаренко), так і діти (Віка Патратій, Аліна Байрачна, Марина Мацинська, Олександр Кулик, Катерина Острова, Анастасія Попова, Неля Карпенко, Ангеліна Ветушинська, Владислав Головка). Звукорежисером був Віталій Токаренко.

Навчалися безпеці на дорогах

Безпечний пішохід – найкращий пішохід. На цьому наголошували поліцейські з Кропивницького відділу ювенальної превенції на зустрічі з учнями молодших класів ліцею «Нова школа». Під час практичного заняття вони нагадали правила безпечної поведінки на дорогах. Діти охоче відповідали на запитання правоохоронців, з великим інтересом оглянули їхній

службовий транспорт а також цікавилися особливостями служби поліцейських.

Пам'ятати про мертвих, дбати про живих

Минулого тижня Україна відзначила День пам'яті та примирення і День перемоги над нацизмом у Другій світовій війні.

Це особливі дні для українців. Адже внесок нашого народу в розгром нацистів і їхніх сателітів – величезний. І саме на нашій багатостраждальній землі розгромлено добірні з'єднання ворога, саме тут визначено подальший хід війни. Ціна перемоги над нацизмом – мільйони життів українців, полеглих на фронтах, розстріляних і закатованих в окупації, в концтаборах, на каторзі на чужині, а також передчасно померлих від ран, від голоду та

репресій на батьківщині в повоєнні роки.

З нагоди Дня пам'яті та примирення і Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні по всій країні відбулися урочистості. Покладено квіти на могили учасників війни, які полягли на полях боїв чи померли в мирний час. Сказано слова вдячності фронтовикам, яким Бог дарував довгий вік. А також дітям війни, мученикам нацистських переслідувань, які дожили до цього часу.

– Подбали про своїх ветеранів і в Катеринівській ОТГ, – розповіла Любов Майстренко, го-

лова Катеринівської організації ветеранів. – 23 учасники війни отримали грошову допомогу від сільської ради. Серед них – жителі Катеринівки Василь Іванович Вербицький, Олена Сергіївна Тарануха, Тетяна Іванівна Громова та жителька Обознівки Уляна Семенівна Удот. На жаль, більшість наших земляків, які брали участь у Другій світовій, відійшли у вічність. Але залишилася добра пам'ять про них. Час від часу перебираю знімки, на яких зображено місцевих ветеранів, згадую, як спілкувалася з ними. Многая літа живим учасникам війни! Ві-

чна пам'ять тим, кого немає з нами!

Іван КИДРАТЕНКО

На знімках з особистих альбомів Любові Майстренко: 9 травня 2013 року, збори ветеранів в обласному центрі, четвертий справа – В. Вербицький, поруч з ним – Л. Майстренко; Василь Іванович Вербицький разом з нині покійними Миколою Юхимовичем Журкіним і Миколою Васильовичем Парсентьєвим (справа наліво); 9 травня 2012 року, вітає односельців Володимир Євгенович Караванський, нині покійний.

Де точилися бої

У День пам'яті та примирення учні та вчителі ліцею «Нова школа» побували у місцях боїв, які точилися у Другу світову війну на території Катеринівської ОТГ.

Діти й педагоги вшанували загиблих воїнів, поклавши квіти до пам'ятників їм. А вчителі історії О. Окулов, П. Корнєєв, С. Євенко розповіли про бої,

які велися в нашому краї.

«І вже такий знайомий пагорб, стара лісосмуга переповідають тобі ті героїчні події, свідками яких вони стали, – поділилася враженнями про той захід директор ліцею Ольга Буряк на сторінці очолюваного закладу у фейсбуці. – Низький уклін вам, наші герої! Наша пам'ять не згасне!»

Володимир Макєєв: Після кар'єру залишаємо такі ж угіддя, які були до нього

Після спуску у Смолінську шахту на 471 метр мене довго не полишали враження і від самого спуску (душа ховалася в п'яти), і від побаченого підземелля, і особливо від того, як тікала з-під ніг земля, коли в сусідньому штреку кількома(!) тоннами вибухівки підірвали гранітний моноліт.

Почуття захвату відчув і в перше відвідання Обознівського кар'єру, де ПАТ «Кіровоградське рудоуправління» добуває каолін. Тут немає ліфта, який із шаленою швидкістю мчить тебе вниз, і не здригається під тобою земля, але тут є інше – можливість осягти поглядом весь виробничий процес відкритого видобутку.

Кар'єр насамперед вражає розмірами. Порівняти його можна з чашею стадіону, але в десять разів більшою. По телевізору доводилося бачити ширші і глибші кар'єри, але цей – ось він, перед тобою, в нього можна спуститися, що я й роблю з начальником кар'єру Володимиром Макєєвим. Далеко внизу працюють самоскиди і екскава-

тори. Поряд з ними ти почувашся ліліпутом, а звідси, згори, вони самі видаються тобі іграшковими.

Чим нижче опиняємося, тим вищим стає протилежний прямовисний бік кар'єру, на якому, як на малюнку, видно, з чого

складаються верхні шари земної оболонки – суглинки, піски, глина, недозріле деревне вугілля. На глибі 55–60 метрів – поклади того, заради чого існує кар'єр, – каоліну. Сіро-біла глина масна як масло – хоч на хліб намащуй.

Один з тих, хто бачить небо переважно з дна котловану, – екскаваторник Валерій Журавленко. В кар'єрі трудиться тридцять перший рік. Зараз вантажить каолін для доставки на залізницю. На запитання, чи не набридає робити одне й те ж протягом зміни, день у день, спочатку дивується, а потім каже, що то тільки з боку видається, ніби його робота одноманітна й нудна, фактично ж доводиться постійно думати, як швидко й безпечно наповнити самоскиди.

У кар'єрі мимоволі замислюєшся над обсягами зробленого. Про які цифри може йтися? Володимир Макєєв називає, скільки торік було переміщено у внутрішні відвали супутніх копалин, не рахуючи каоліновмісних глин, – понад мільйон вісімсот тисяч кубометрів. Завдання на нинішній рік – перемістити не менше двох мільйонів кубометрів. Цього потребує насамперед попит

звертаєш увагу, – порядок, що панує як у котловані, так і навколо нього. Тут не побачиш «місячних кратерів», які залишає після себе новоспечені «освоєвачі» надр. Та найбільше тішить, що там, де більше тридцяти років починався кар'єр, сьогодні зелене поле. Володимир Геннадійович розкриває «таємницю»: це результат політики, що її проводить на підприємстві ге-

неральний директор Володимир Кухта.

– Володимир Валентинович особисто слідкує, аби виконувалися всі рекультивацийні заходи, – каже начальник кар'єру і додає: – Це з його ініціативи чотири гектари відновлених земель вирішено відвести під багаторічні насадження, і вже перші сто п'ятдесят дубочків було висаджено нинішньої весни.

Від Володимира Макєєва дізнаюся, що за час існування кар'єру під сільгоспугіддя передано близько двадцяти п'яти гектарів землі, а нинішнього літа ця площа зростає ще на чотири гектари – територію вирівняно, залишилося повернути на місце чорнозем, який протягом усіх років зберігався неподалік.

До речі, якщо хтось думає, що рекультивация – це просте заповнення виїмок, той помиляється. Законодавством передбачені певні вимоги до цього процесу. Згідно з ними, на своє місце має бути повернуто все, що переміщувалося під час розкривних робіт, – пісок, суглинки тощо. І все

це відбувається під контролем відповідних відомств та місцевого самоврядування. Особливо увага приділяється родючому шару рекультивованої території. Його товщина не повинна бути меншою 80 сантиметрів.

Від якісної рекультиваций виділених ПАТ «Кіровоградське рудоуправління» земель у вираші вся Катеринівська об'єднана територіальна громада, адже рекультивовані землі передаються в оренду сільгоспвиробникам, які сплачують чималі кошти до її бюджету.

– Ми робимо все, щоб після кар'єру залишилися такі ж угіддя, які були до нього, – каже на закінчення Володимир Геннадійович.

Обознівський кар'єр може служити за приклад, як треба дбати про природу не на словах, а на ділі. Ще тут можна побачити, як мільярди років тому формувалася наша матінка-Земля. Це справді вражає...

Валерій М'ЯТОВИЧ

На знімках: В. Макєєв; такий вигляд має кар'єр; В. Журавленко; склад чорнозему; тепер тут ростимуть дуби.

«Прошу ознайомити працівника під підпис та повернути до відділу кадрового адміністрування. Будь ласка, не затримуйте». Таку записку отримала нещодавно від обласного керівництва Ольга Жарун, яка представляє в Олексіївці «Укрпошту» (її посада – оператор пересувного відділення зв'язку).

До записки додано документ, який називається «Попередження про наступне вивільнення» і в якому повідомляється, що посаду листоноші, яку обіймає Ірина Турбала, вирішено скоротити. Там же пропонується Турбалі перевестися на іншу посаду «згідно з переліком» та зазначається, що у разі відмови трудовий договір з нею розірвуть через два місяці. Звісно ж, Ірина Турбала не перебиратиметься в обласний центр чи Світловодськ, де, «згідно з переліком», її чекають вакансії листонош.

Утім, за словами Ольги Жарун, проблема навіть не в тому, що втратить роботу добросовісна листоноша, а в тому, що внаслідок так званої кадрової оптимізації, яку проводить у своїх лавах «Укрпошта», залишається без належних поштових послуг все більше і більше селян.

Півроку тому «Наша громада» давала слово Ользі Жарун з цього ж приводу. Нагадаємо, Ольга Вікторівна розповідала, як ще кілька років тому в Олексіївці діяло повноцінне стаціонарне відділення зв'язку, у штаті якого були начальник (цю посаду обіймала вона, Ольга Жарун) і три листоноші, які успішно обслуговували Олексіївку, Мальовниче, Осикувате та Лісне, а як потім начальство заради економії коштів розпорядилося скоротити дві

посади листонош, Ольгу Жарун перевело в оператори, а їхню установу реорганізувало в підрозділ пересувного відділення, яке обслуговує не тільки Олексіївку, Мальовниче, Осикувате та Лісне, а й Володимирівку, Могутнє і ще кілька сіл (такі ж реорганізації відбулися у поштовому відомстві по всій країні). Людям, яких скорочення не торкнулося, зменшили кількість робочих днів, тож вони втратили в зарп-

латі. Тоді ж, півроку тому, Ольга Жарун описала свою роботу в нових умовах: три дні на тиждень приймає плату за електроенергію, оформляє передплату періодики, надає інші поштові послуги, а раз на тиждень її забирає на машині начальник пересувного відділення і везе у Лісне, щоб обслужити там людей, тим часом начальник відділення їде у Володимирівку та Могутнє, а на зворотній дорозі забирає її в Лісному і завозить в Осикувате; обслуговування ж жителів Олексіївки покладено на листоношу. За словами Ольги Жарун, такий порядок виявився дуже незручним для селян: передплачені газети отримують із запізненням, посилку швидко відправити – неможливо. А намірами «Укрпошти» відмовитися розносити соціальні сільські пенсіонери взагалі обурилися. «Мені в Лісному одна бабуся так і сказала: «Олю, я майже все життя на фермі тяжко працювала. Хіба не заро-

Сумнівна економія

била, щоб мені пенсію листоноша приніс?» – розповідала Ольга Жарун. – Де старим людям отримувати пенсії, якщо соціальні переказуватимуть на банківські картки? В селах банкоматів немає!»

Тоді ж, півроку тому, голова уряду Володимира Гройсмана пообіцяв народу, що «Укрпошта» продовжуватиме доставляти пенсії і надалі, наголосив на соціальній функції цієї компанії і порадив її керівництву починати економити із себе (на той час тільки місячний посадовий оклад Смілянського, гендиректора «Укрпошти», становив 744 тисячі гривень).

– Почувши про позицію прем'єра, я написала йому в фейсбуці «дякую», та, як виявилось, ті обіцянки влади були пов'язані з президентськими виборами, що наблизилися, – каже Ольга Жарун тепер. – Після скорочення посади листоноші, який обслуговує Олексіївку, його обов'язки покладуть на мене, оператора. Мабуть, додадуть мені робочий день. Але я не в силах обійти ще й Олексіївку. Наше село – дуже видовжене, протяжність – сім кілометрів.

Також Ольга Жарун зауважує:

– Раніш, коли в Олексіївці діяло стаціонарне відділення, коли в нас було кілька листонош, ми й фінансові показники добрі мали, в передовиках значилися. Старалися, щоб побільше людей оформило передплату періодики. А стільки зробив для

нашого відділення Віктор Михайлович Яцканич, керівник підприємства «Олексіївське»! Ви ж бачите, який комфорт він тут створив! (Робоче місце О. Жарун – в адмінприміщенні ПрАТ «Олексіївське», тут зручно і оператору, і відвідувачам. – В.К.). Віктор Михайлович й газети для людей передплачує, і канцтовари у нас купує. І Любов Анатоліївна Стогнеєва, виконуюча обов'язки старости, підтримує нас як може, бо теж розуміє: селу потрібна пошта. Чому ж пошта село не потрібна? Ось недавно наше начальство оголосило про кампанію з передплати періодики на друге півріччя. А хто в селі передплачуватиме газети, які приходять із запізненням? Та й всі бачать – скоро пресу нікому буде носити. І чи старатиметься листоноша, яку попереджено про звільнення? А потім нам скажуть: ви непотрібні, бо мало людей передплатило пресу.

За словами Ольги Жарун, така ж ситуація – по всьому району.

– Ми, сільські поштовики, хочемо обговорити наші перспективи зі своїм обласним начальством, та воно уникає зустрічей, – стверджує Ольга Вікторівна. – Пропозицію ж Ірину Турбалі перевестися на роботу в Кропивницький чи Світловодськ розцінюють як знуцання. Мені соромно було передавати їй попередження про звільнення. Вона як прочитала його, аж заплакала. Бо сумлінно працювала. Всі-всі закапелки обходила, доставляючи кореспонденцію, і ніяких нарікань на неї не було. Тепер виявилось: дарма старалася.

Віктор КРУПСЬКИЙ

Він завжди був попереду

Дмитра Івановича Бринзу добре пам'ятають грузьківці старшого покоління. Тамтешні старожили, з якими довелося спілкуватися журналістам «Нашої громади», стверджують, що Бринза був найкращим господарником серед усіх голів грузьківського колгоспу. А ще в цьому селі ним пишаються як земляком, нагородженим за участь у Другій світовій війні орденом Червоної зірки.

Ось що розповів про Дмитра Бринзу його син В'ячеслав:

— Батька не стало 14 травня 1965 року. Помер він передчасно, раптово. Ховали його в мій день народження, мені саме виповнилося сім років. Незадовго до того батько купив мені велосипед «Орленок». До дня народження я встиг розбити ліхтар на велосипеді. Оце й усе, що пам'ятаю про своє раннє дитинство, коли батько був живий. Згодом я дізнався про нього від різних людей, а насамперед від мами, Марії Хомівни. Народився батько 15 жовтня 1915 року в Грузькому. За національністю він — молдаванин. Очевидно, через це поїхав вчитися в Молдавію. 1939 року закінчив там вищу сільськогосподарську партійну школу. Повернувшись у Грузьке, працював вчителем у школі. Потім — військова служба. Батько закінчив військове училище в Сталінграді. Коли почалася війна, батька, молодого командира, відправили на фронт. Він воював на Західному, Ленінградському, Першому Українському фронтах. Дослужився до майора, командира кулеметного батальйону. Зазнав поранення. Демобілізувався 1946 року. Нагороджений орденом Червоної зірки, медалями. Повернувшись в Грузьке, до 1948 року працював тут директором школи. Потім — заступником директора Карлівської МТС, заввідділом райкому партії. З 1955 року до смерті — головою колгоспу в нашому селі. Він завжди був попереду — і на війні, і на роботі. Люди йому довіряли.

Розповів В'ячеслав Бринза і про те, як батько під час війни помилював цивільних людей, які хотіли отруїти його і бойових товаришів:

— Трапився той випадок у Румунії. Батька і ще кількох офіцерів, які зупинилися в селі, місцева сім'я запросила на обід. Їсти було подано, і господар — звісно, по-румунськи — сказав своїй дружині, щоб принесла вина. Розлили вино. Тоді батько запропонував господареві — по-молдавськи, ця мова дуже схожа на румунську — випити разом. Господар завмер. А його жінка впала перед моїм батьком на коліна. Тоді батько сказав їй, щоб зли-

ла вино з чарок у пляшку і принесла іншого. Вона так і вчинила. Батько своїм товаришам сказав, що вино, яким їх хотіли почастувати спершу, було не дуже добрим. Про те, що воно — отруєне, розповів наступного дня, коли вже були далеченько від того села. Якби сказав правду одразу — румунське подружжя розстріляли б. Про це випадок я в юності дізнався від мами. А через багато років, наприкінці 1990-х, почув про це від іншої людини. Я, працівник райдержадміністрації, брав участь у зборах в овсяниківському колгоспі, де саме обирали голову. Там до мене й підійшов літній чоловік, він запитав: «Ви Бринза? Син Дмитра Івановича?» Я відповів, що так. Далі той чоловік мені повідомив, що воював у підрозділі, яким командував мій батько. Розповів і про те, як батька з іншими офіцерами хотіли отруїти румуни, як батько проявив великодушність.

Також В'ячеслав Бринза пригадав часи, коли серед жителів Грузького було багато фронтовиків.

— Це і Сергій Антонович Ботез, і дід Сергій Раца, який мав орден Слави, — назвав декого В'ячеслав Дмитрович. — Ветерани дружили між собою.

Віктор КРУПСЬКИЙ

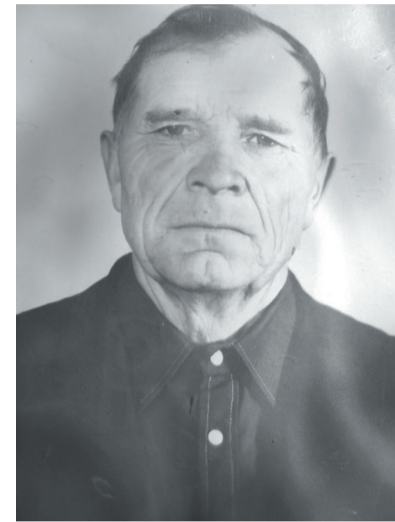
На згадку про дідів Івана й Ананія

Після окупації 1940 року німецькою армією Франція вважалася одним з найспокійніших регіонів Рейху. Усе змінилось на початку 1944-го, коли англо-американські війська під командуванням генерала Ейзенхауера висадилися в Франції і відкрили Другий фронт в Європі. Тим часом активізувався французький Опір. У серпні того ж 1944-го його силами було взято Париж (Англія і США залишили за французами пріоритетне право у визволенні столиці). Згодом окупантів вигнали з решти території Франції. Було звільнено радянських громадян, вивезених німцями до окупованої Франції на примусові роботи. У тому числі — Івана Лося (на знімку) з Балеєвого (тепер це Олександрівка) під Володимирівкою, який опинився на чужині як військовополонений. Після звільнення він став до лав радянського війська.

На жаль, Іван Никодимович не дожив до цих днів, тож, щоб дізнатися про пережите ним під час війни, довелося звернутися до його родичів.

— Іван Никодимович народився 8 грудня 1920 року, — розповів житель Олександрівки Василь Годорожа, якому Іван Лось доводився тестем. — В армію його призвали до війни з нашого села, воно тоді до Великописківського району належало. Служив Іван Никодимович у Західній Україні, в стрілецькій частині, де на двох солдат — одна гвинтівка. Потім — війна. Наші відступали. Десять під Харковом німці розбили частину, в якій служив тесть. Тих, хто вижив, взяли в полон. Тесть розказував, що перед тим зарив у землю свій комсомольський квиток. Згодом його відправили у Францію. Тяжко працював у шахті. Умови були нестерпними, тесть схуд до 36 кілограмів. Леде не віддавав кінці. Потім його разом з іншими військовополоненими звільнили американці, передали радянським військам. Ті, перед тим, як дати зброю, влаштували ретельну перевірку. З'ясували, як солдати опинилися у полоні, як поводитися на чужині. Коли

Іван Никодимович пройшов перевірку, йому вручили гвинтівку і відправили на фронт. Воював тесть достойно, про це свідчать численні державні нагороди. Коли закінчилася війна, повернувся додому. Майже весь шлях пройшов пішки. Згадувати про війну не любив. Він узагалі був мовчазним чоловіком. 2013 року Іван Никодимович помер. Дехто

з рідних хотів у труну покласти його нагороди, та я відмовив: нехай нащадки побачать.

Розповів Василь Годорожа і про свого покійного батька Ананія Григоровича, теж учасника Другої світової:

— Батько народився 1916 року в Устинівському районі. Пройшов усю війну. Був і танкістом, і шофером. На початку війни побував у полоні. Потрапив у концтабір в Кривому Розі. До нього туди мати прийшла аж із Сагайдака, це село в Устинівському районі, принесла одяг. У ньому батько й утік з табору. Коли Червона армія вигнала німців з нашого краю, батька взяли воювати. Він дійшов до Берліна. Є фото, на якому батько — біля рейхстагу. Нагороджений орденом Червоної зірки, багатьма медалями. Буде на згадку нащадкам.

Віктор КРУПСЬКИЙ

Варто знати

Нове у призначенні субсидій

Уряд вніс низку змін до порядку надання житлових субсидій.

Згідно з ними, при визначенні форми субсидії (готівкової чи безготівкової) враховуватиметься, наскільки дисципліновано громадянин платить за житлово-комунальні послуги.

З огляду на це, для призначення субсидії на наступний період вже не потрібно усім домогосподарствам, які одержали допомогу у попередньому періоді і які не мають боргу за житлово-комунальні послуги (або його розмір не перевищує 340 грн), подавати у травні нові заяви та декларації. Якщо в червні громадянин не матимуть такої заборгованості, вони отримають субсидію в готівковій формі. Тим, хто мав борг, допомогу призначать у безготівковій формі після його сплати.

Громадянам деяких категорій все ж доведеться подавати заяви і декларації. Ця норма стосується орендарів житла, внутрішньо переміщених осіб, домогосподарств, яким субсидію призначено не на всіх зареєстрованих осіб, а також домогосподарств, де є непрацюючі особи працездатного віку, в яких не було доходів або вони були менші за мінімальний розмір заробітної плати. Також субсидія у готівковій формі призначається на наступний термін громадянам, які одержували її у попередній період і заборгували з оплати

послуг, але не змогли отримати готівку через інвалідність, вік або стан здоров'я.

Що стосується субсидій в грошовій безготівковій формі, то така допомога призначатиметься особам, які вперше звертаються з заявою і декларацією. Таку субсидію також отримуватимуть громадяни, які вже отримували житлову субсидію в опалювальному сезоні і заборгували за послуги понад місяць (за умови погашення боргу). Безготівкова субсидія також призначатиметься, якщо її розмір — більше 5000 гривень.

Передбачено також норму, згідно з якою громадянин може змінити форму субсидії — з готівкової на безготівкову. Для цього необхідно звернутись до органів соцзахисту.

Деякі змінилися підходи у призначенні субсидій комісіями при органах соцзахисту. З 1 травня цього року їм надано право призначати державну допомогу у таких випадках: якщо опалювана площа приміщення перевищує 120 кв.м для квартири і 200 кв. м для будинку; у складі домогосподарства є особи з інвалідністю з ураженням опорно-рухового апарату (візочник), яку забезпечено житлом за рахунок держави чи місцевого бюджету; у складі домогосподарства є особи, які мають заборгованість зі сплати аліментів і перебувають у місцях позбавлення волі.

Від Севастополя до Глазго

Про це писала «Зоря комунізму»

Нарис про ветерана війни Петра Каюду, тодішнього секретаря Обознівської сільської ради, опублікувала районна газета у випуску за 6 січня 1975 року.

Розповідається, як Петро Тимофійович брав участь в обороні Севастополя та ще в кількох воєнних операціях на Чорному морі (на крейсерах «Червона Україна», «Красный Крым», есмінцях «Бодрий», «Огневой»), як потім, несучи службу в Північному флоті, у складі екіпажу

військового корабля супроводжував до радянських портів каравани британських суден, які в рамках програми ленд-ліз доставляли допомогу СРСР від союзників (то були так звані арктичні конвої). Повідомляється, що моряк Каюда побував у шотландському порту Глазго.

Наголошується, що Петра Каюду нагороджено орденом Великої Вітчизняної війни, медалями Ушакова та Нахімова, «За оборону Севастополя», «За оборону Одеси».

Обстежать худобу

Подбати про весняні діагностично-профілактичні обстеження тварин, які утримуються в особистих господарствах, закликає жителів Кіровоградщини Держпродспоживслужба області.

Спеціалісти відомства попереджують: зараження тварин внутрішніми паразитами веде до суттєвого, до 30 відсотків, зниження м'ясної і молочної продуктивності; захворювання великої рогатої худоби на лейкоз спричиняє накопичення в ній шкідливих для людини метаболітів; небезпечним для людей є і захворювання ВРХ на туберкульоз, ця хвороба передається як при контакті з твариною, так і при вживанні

молока і м'яса.

Весняні діагностичні та лікувальні профілактичні заходи проводяться в два етапи. Спершу спеціалісти обстежують двори, де утримується худоба, обстежують умови її утримання, доїння, годівлі, проводять клінічний огляд тварин, перевіряють, чи їх ідентифіковано. Другий етап — це діагностичні дослідження та щеплення тварин.

Про графік таких заходів у вашому селі можете дізнатися, звернувшись до Кіровоградської районної державної лікарні ветеринарної медицини за тел. (0522) 24-34-31. Адреса закладу — м. Кропивницький, вул. Бобринецький шлях, 6.

Так гартуються захисники України

10 – 11 травня 2019 року на базі ліцею «Нова школа» проходив I етап Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокира» (Джура). Учасниками гри стали п'ять роїв, які розділилися на два курені. До складу куреня джур входили рої: «Кіборги» (Катеринівський корпус), «Степова Січ» (Олексіївський корпус), «Нащадки козаків» (Володимирівський корпус). Курень «молодих козаків» складався з рою «Борисфен» (Катеринівський корпус) та рою «Степові барси» (Володимирівський корпус).

Програма дводенного таборування була надзвичайно насиченою і цікавою. Учасники гри позмагалися в обов'язкових конкурсах «Впоряд», «Смуга першод», «Відун», «Стрільба», «Фізична підготовка», «Метання гранати», «Орієнтування», «Рятівник», а також відвідали музей 3-го окремого полку спеціального призначення імені князя Святослава

Хороброго та побували на майстер-класах від спецпризначенців і медпрацівників Товариства Червоного Хреста України.

Як написала у фейсбуці директор ліцею Ольга Буряк, «наші джури продемонстрували, що вони справжні громадяни-патріоти, захисники державної незалежності, які плекають українські традиції, духовні цінності, володіють відповідними знаннями, вміннями та навичками».

За результатами дводенних змагань перше місце посіли рої «Кіборги» та «Борисфен», друге – рої «Степова Січ» та «Степові барси», третє – рій «Нащадки козаків».

На урочистому закритті гри її учасники пройшли святковим строем та виконали пісню «Марш нової армії», яку присвятили усім, хто сьогодні несе службу на передовій. Кожен рій отримав подарунки та відзнаки.

На знімках: так змагалися учні ліцею.

Тойце то вода

Печінковий паштет з плавленим сиром

1 плавлений сирок, 300 г курячої печінки, 1 морквина, 1 цибулина, 2 ст. л. легкого майонезу, 1 ст. л. томатної пасту, 2 ст. л. олії, сіль і перець – за смаком.

Моркву натерти, цибулю дрібно нарізати. Печінку промити та нарізати на невеликі шматочки. Розігріти пательню, додати олію, обсмажити цибулю до прозорості. Додати печінку, смажити на середньому вогні 10 хв. Потім додати моркву, смажити ще 5 хв. Остудити і висипати печінку разом з морквою і цибулею в комбайн або блендер, додати чорний мелений перець, сіль, дрібно натертий плавлений сир, томатну пасту, майонез. Подрібнити до однорідної консистенції.

Ніжна рибна запіканка

200 г твердого сиру, по 1 морквині і цибулині, 2 яйця, 200 г сметани, 500 г філе білої морської риби, олія, сіль і перець.

Форму для запікання змастити олією. Рибне філе нарізати невеликими шматочками, посолити, поперчити і викласти у форму. Цибулю нарізати кільцями та викласти на рибне філе. Моркву натерти на середній тертці і також викласти у форму. Сир твердий натерти на середній тертці. Збити яйця, змішати з сиром і сметаною. Отриману суміш викласти рівномірно

шаром на моркву. Запікати у розігрітій до 200°C духовці 40–45 хв.

Сирний пиріг із зеленню

2 ст. л. легкого майонезу, 0,5 ч. л. розпушувача для тіста, 50 г вершкового масла, 3 ст. л. сметани, 300 г борошна, 100 г твердого сиру (бажано із запахом топленого молока), 1 пучок зелені (цибуля та кріп), 2 яйця, 2 ст. л. сметани (для начинки).

Змішати легкий майонез, сметану та вершкове масло. Просіяти борошно з розпушувачем, добре перемішати та додати до борошна сметанно-масляну суміш. Замісити тісто, сформувати з тіста кулю, обгорнути харчовою плівкою та відправити в холодильник на 20 хв. Сир твердий натерти на середній тертці, а зелень дрібно нарізати. Змішати сир, зелень, яйця та сметану. Змастити форму для запікання маслом, тісто викласти у форму та рівномірно розподілити його руками, сформувавши бортики. Вилити начинку на тісто та випікати у розігрітій до 180°C духовці 30–35 хв.

Ваше здоров'я

Прострілило спину

Працюючи на городі або піднімаючи щось важке, можна раптово відчувати різкий біль у попереку (буває, аж дихання перехоплює). Після цього кілька днів спину не розігнути. Якщо не звернутися до лікаря, болі можуть стати хронічними.

Різкий раптовий біль у спині або шиї називають прострілом. Це гострий спазм м'язів спини, шиї або попереку. Він може виникнути не відразу, а через день-два після надмірних фізичних навантажень або після тривалої роботи у незручному положенні. Такий же спазм може бути спровокований переохолодженням, протягом, перенесеною ГРВІ і навіть сильним стресом. Якщо біль у спині або шиї пов'язаний із ураженням корінців нервів, що відходять від спинного мозку, і поширюється по ходу

нервів, – це радикуліт. Зазвичай він буває у літніх людей. При радикуліті шийного відділу сильний біль виникає у потилиці, плечі, лопатці, з'являється кривошия. Один із симптомів ураження грудного відділу хребта – болі у міжреберних проміжках (часто такий стан приймають за інфаркт). Найбільш розповсюджений попереково-крижовий радикуліт, коли болі з попереку віддають у сідницю, стегно, гомілку, стопу.

Після першого ж прострілу необхідно звернутися до лікаря, інакше больові напади будуть повторюватися все частіше!

Ще раз про квіткову хворобу

Враховуючи, що поліноз виникає переважно через пилок, який розноситься вітром, алергікам варто знати, в які періоди цвітуть алергени. В Україні таких періодів три.

Весна – початок літа: кульбаба, вільха, береза, верба, тополя, ясен, сосна.

Кінець весни – літо: пирій, соняшник, клен, осика, подорожник, дуб, липа, кропива, костриця, злакові.

Літо – осінь: амброзія, полин, лобода.

Основна рекомендація для хворих на поліноз – по можливості уникати контакту з пилок тих рослин, на які виявлена алергічна реакція, саме від цього залежить інтенсивність алергічної реакції. Ідеально, якщо є можливість виїхати з тих місць, де ростуть такі рослини.

Під час загострення захворювання необхідно дотримуватися декількох важливих правил:

- слід уникати виходу на вулицю рано вранці з 6-ї до 10-ї год. і ввечері з 18-ї до 22-ї;

- після повернення додому весь одяг варто негайно зняти і випрати, а також прийняти душ. Необхідно регулярно промивати порожнину носа, щоб «змити» алергени, особливо після повернення з вулиці;

- у квартирі вікна потрібно прикривати вологою марлевою тканиною. Слід робити щодня вологе прибирання в будинку;

- не рекомендується вживати продукти, які можуть викликати перехресну алергію: полуницю, малину, кавуни, дині, виноград, баклажани, а також каву, шоколад, какао, горіхи, мед, яйця.

Безсоння пов'язане з психологічними проблемами

Буває, що людина прокидається щонайменше в один і той же час без видимої на те причини. Виявляється, коріння таких пробуджень може йти як у фізіологію, так і в тонші матерії...

З 9 до 11 вечора. Пробудження в цей проміжок часу може свідчити про пережитий стрес. Швидше за все, ви часто нервуєте. Психологи радять у таких випадках частіше релаксувати і розвантажувати голову.

З 11 вечора до 1 години ночі. Якщо ви прокидаєтеся в даний відрізок часу, то ви,

швидше за все, відчуваєте сильне емоційне розчарування. Це час активності жовчного міхура, тому з точки зору фізіології з ним можуть бути проблеми. Допоможуть позитивні афірмації (фрази) і оптимістичні життєві установки.

З 1 години ночі до 3-ї. Пригнічений гнів. У цей час задіяний енергетичний меридіан,

пов'язаний з печінкою. Китайська натурфілософія обґрунтовує цю емоцію надлишком енергії «янь» (гіперактивністю).

З 3 ночі до 5 ранку. Цей часовий проміжок пов'язаний з легенями і почуттям смутку. Є думка, що в цей період з вашою свідомістю намагаються зв'язатися Вищі сили.

З 5 до 7 ранку. Настільки ранне пробудження за біологічним годинником може свідчити про наявність психологічних блоків. Якщо вам не потрібно вставати так рано, спробуйте прийняти гарячий душ і зробити щадну розтяжку м'язів.

В цілому такі знання виникають не на порожньому місці, тому до своїх біоритмів і циклу сну варто ставитися уважно, адже повноцінний сон – це не тільки запорука, а й вірна ознака здоров'я.